

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

การพัฒนารูปแบบทางความคิดในการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่

ของเยาวชนในเขตชุมชน เขตบริการสุขภาพที่ 3

Structural equation model for prevention of newcomer alcohol consumption among teenagers in a community under Public Health Region 3

สำราญ สิริภคมงคล ค.ด.

Samran Siriphakhamongkhon, Ph.D.

(วัดและประเมินผลทางการศึกษา)

(Educational Measurement and Evaluation)

สวรยา สิริภคมงคล ปร.ด. (ประชากรศาสตร์)

Sawanya Siriphakhamongkhon, Ph.D. (Demography)

พรชนก สีหะวงษ์ พย.บ.

Pornchanok Sehawong, B.N.S.

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3

Office of Disease Prevention and Control Region 3,

จังหวัดนครสวรรค์

Nakhon Sawan

Received: March 28, 2019 | Revised: July 5, 2019 | Accepted: July 30, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เพื่อพัฒนารูปแบบทางความคิดในการป้องกันนักดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่ของเยาวชนในชุมชนเขตสุขภาพที่ 3 รูปแบบการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัดขวาง ประชากรคือ เยาวชนอายุ 15-24 ปี เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป องค์ประกอบพฤติกรรมภายในบุคคล (ความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตน การรับรู้อุปสรรค และความสามารถในการควบคุมตนเอง) องค์ประกอบพฤติกรรมระหว่างบุคคล (แรงสนับสนุนจากครอบครัว บุคคลใกล้ชิด อิทธิพลจากเพื่อน การเสริมแรง และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร) องค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม (แรงสนับสนุนจากสังคมและสิ่งแวดล้อม กฎระเบียบ และนโยบายสาธารณะ) และองค์ประกอบพฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการเชิงโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของตัวแปรแฝงทุกตัวสามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ ได้ร้อยละ 20 ($R^2 = 0.20$) โดยพบว่า องค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม อธิบายความผันแปรจากตัวแปรองค์ประกอบพฤติกรรมภายในบุคคล และพฤติกรรมระหว่างบุคคล ร้อยละ 74 ($R^2 = 0.74$) และตัวแปรองค์ประกอบพฤติกรรมระหว่างบุคคล อธิบายความผันแปรจากอิทธิพลของตัวแปรพฤติกรรมภายในบุคคลร้อยละ 65 ($R^2 = 0.65$) ตามลำดับ ข้อเสนอแนะ ผู้กำหนดนโยบายควรพิจารณาองค์ประกอบจากสมการโครงสร้าง เพื่อใช้ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนนักดื่มหน้าใหม่ ในเขตพื้นที่สุขภาพที่ 3 และพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

Abstract

The purpose of this study was to develop a structural equation model for the prevention of newcomer alcohol consumption in a community. The study design was a cross-sectional analytical study. Population were teenagers aged between 15-24 years. The samples were 400 students selected by multi-stage sampling.

The questionnaire was divided into 5 parts; first: demographic data; second: component of individual behavior such as knowledge, perceived severity, perceived benefit, perceived barrier and self-efficacy; third: component of interactive behavior such as family support, peer influences and reinforcement, and general perception and awareness; fourth: component of socio-environmental behavioral factors such as social support, laws and regulations, and public policies; and the last: component of behavior for the prevention of alcohol consumption. Research findings were as follows: the structural equation model with all latent variables could explain alcohol consumption prevention by 20 percent ($R^2 = 0.20$). Furthermore, component of socio-environmental behavioral factors could explain variation in the component of individual behavior and component of interactive behavior by 74 percent ($R^2 = 0.74$), and component of interactive behavior could predict potential influences from component of individual behavior by 65 percent ($R^2 = 0.65$). Policymakers should consider applying the components of structural equation model in order to help prevent newcomer alcohol consumption in communities under the Public Health Region 3 and other areas with similar circumstances.

คำสำคัญ	Keywords
รูปแบบทางความคิด, การป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์, เยาวชน	structural equation model, alcohol consumption prevention, teenagers

บทนำ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั่วโลกปี 2016 พบว่า ทำให้อัตราตายสูงถึงปีละ 3 ล้านคน ประมาณร้อยละ 5.3 จากการเสียชีวิตทั้งหมด⁽¹⁾ มีผู้ประสบปัญหาจากแอลกอฮอล์สูงถึง 76.4 ล้านคน แบ่งเป็นเพศชาย 63.7 ล้านคน และเพศหญิง 12.7 ล้านคน⁽²⁾ แนวโน้มของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น⁽¹⁾ ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยรอบ 43 ปี ทั้งประเทศเพิ่มสูงขึ้นถึง 33 เท่าจาก 0.26 ลิตรต่อคนต่อปี ในปี พ.ศ. 2504 เพิ่มเป็น 8.5 ลิตรต่อคนต่อปี ในปี พ.ศ. 2547⁽³⁻⁴⁾ อายุที่เริ่มดื่มพบว่า เยาวชนชายอายุระหว่าง 11 ถึง 19 ปี ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 1.1 ล้านคน เพศชายมีความชุกในการดื่มสูงกว่าเพศหญิงถึง 5 เท่า⁽⁵⁾ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ มีปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด

เขตบริการสุขภาพที่ 3 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ พิจิตร ชัยนาท อุทัยธานีและกำแพงเพชร ซึ่งเป็นจังหวัดในเขตบริการสุขภาพที่ 3 ที่มีอัตราความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ร้อยละ 8.4, 11.4, 10.4, 4.8 และ 19.6 ตามลำดับ⁽⁶⁾ โดยพบว่า จังหวัดกำแพงเพชรสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายของประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 13⁽⁷⁾ มากที่สุดของเขตสุขภาพที่ 3 ถึงร้อยละ 23.9 ในปี 2550 และลดลงมาเป็น 19.6 ในปี 2554 ทั้งนี้อัตราความชุกสูงเป็นอันดับที่ 11 ของประเทศไทย เป็นที่น่าสังเกตว่า นักดื่มหน้าใหม่กลุ่มเยาวชนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากข้อมูลของศูนย์วิจัยปัญหาสุราพบว่า นักดื่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ถึง 2554 ถึงร้อยละ 9.5 กล่าวคือในปี 2544 มีอัตราความชุกร้อยละ 21.6 และปี 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.7 หรือประมาณ 1 ใน 7 ของเยาวชนไทย ปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มีนักดื่มหน้าใหม่เข้ามาในระบบจำนวนมากขึ้นตามลำดับ⁽⁸⁻⁹⁾

อย่างไรก็ตาม จากรายงานการสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการบริโภคสุรา ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2557 พบว่า เยาวชนอายุ 15-24 ปี ที่ยังไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีถึงร้อยละ 69.4⁽¹⁰⁾ แสดงให้เห็นว่า เยาวชนอีกจำนวนมากที่ยังไม่เข้าถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นการป้องกันไม่ให้กลุ่มเยาวชนจำนวนนี้เข้ามามีส่วนในการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ หรือเรียกกันว่าเป็นนักดื่มหน้าใหม่ จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งยั่วยุและสิ่งเร้าจำนวนมาก ทำอย่างไรจึงจะลดนักดื่มหน้าใหม่ลงได้ หรือชะลอการเพิ่มให้น้อยลง จึงเป็นคำถามที่ยังรอคำตอบ ดังนั้น จึงเป็นที่มาของเหตุผลในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีความคาดหวังว่า ผลการศึกษาจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักดื่มหน้าใหม่ และส่วนหนึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อลดการดื่มของเยาวชนที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ลดน้อยลง ซึ่งจะเป็นประโยชน์และส่งผลกระทบทางบวกกับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) เพื่อพัฒนารูปแบบทางความคิดในการป้องกันนักดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่ของเยาวชนในชุมชนเขตบริการสุขภาพที่ 3

วัสดุและวิธีการศึกษา

การศึกษานี้ ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัดขวาง โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียว ประชากรคือ กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดของเขตบริการสุขภาพที่ 3 ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร ชัยนาท พิจิตรและอุทัยธานี

กลุ่มตัวอย่าง การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณของ Cohen J⁽¹¹⁾ ด้วยเหตุผลว่า ไม่ทราบจำนวนกลุ่มประชากรที่แท้จริง ดังนี้

$$n = P(1-P)Z^2/d^2$$

โดยที่ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง P (ค่าสัดส่วนประชากร) = 0.30

$$1-P = 0.70$$

Z² (ค่า z จากตารางการแจกแจงแบบปกติที่ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด = 3.84

d² (ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้) = 0.0025

ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 323 คน แต่เนื่องจากการ

วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้สถิติโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model: SEM) จึงต้องมีขนาดตัวอย่างมากกว่า 20 เท่า ต่อ 1 ตัวแปร⁽¹²⁾ การศึกษานี้มีจำนวนตัวแปรทั้งสิ้น 16 ตัว ดังนั้นจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างเท่ากับจำนวน 400 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (4 stage random sampling) ดังนี้คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มเลือกอำเภอ จำนวน 2 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 5 จังหวัด 10 อำเภอ ขั้นตอนที่ 2 สุ่มเลือกตำบล 2 ตำบล ต่อ 1 อำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 20 ตำบล ขั้นตอนที่ 3 สุ่มเลือกหมู่บ้าน 4 หมู่บ้าน ต่อ 1 ตำบล ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 หมู่บ้าน ขั้นตอนที่ 4 สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่มีอายุ 15-24 ปี จำนวนหมู่บ้านละ 5 คน โดยการสุ่มเลือกแบบเชิงระบบ (systematic random sampling) วิธีการคือ เอาจำนวนเด็กทั้งหมู่บ้านหารด้วย 5 เพื่อกำหนดเป็นค่าช่วง (interval: I) จากนั้นสุ่มเลือกบ้านเลขที่แรกเป็นกลุ่มตัวอย่างคนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคนต่อไปจะบวกด้วยค่าช่วงที่เท่ากันตลอด จนได้ครบตามที่กำหนด โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นเท่ากับ 400 คน

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ตอน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อคำถาม พฤติกรรมภายในบุคคล จำนวน 35 ข้อคำถาม พฤติกรรมระหว่างบุคคล จำนวน 15 ข้อคำถาม พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม จำนวน 15 ข้อคำถาม และพฤติกรรมการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 10 ข้อคำถาม เป็นมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน ไม่เห็นด้วย 2 คะแนน เห็นด้วย 3 คะแนน เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คะแนน หาความตรง (validity) โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คำนวณหาความสอดคล้องของเนื้อหาเรียกข้อกับวัตถุประสงค์ (item objective congruence: IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป⁽¹³⁾ ความเที่ยงใช้วิธีการคำนวณหาความสอดคล้องตามวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค โดยพฤติกรรมภายในบุคคล พฤติกรรมระหว่างบุคคล พฤติกรรมด้านบริบทและ

สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ และทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84, 0.78, 0.84, 0.91 และ 0.92 ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ต่ำสุด และสถิติเชิงวิเคราะห์ ใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง ด้วยเหตุผลทางสถิติ ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินใจว่า โมเดลที่สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับ ข้อมูลจริงในปรากฏการณ์หรือข้อมูลเชิงประจักษ์⁽¹⁴⁾ ได้แก่ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของ ค่าพารามิเตอร์ สหสัมพันธ์พหุคูณ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนของโมเดล ประกอบด้วย ค่าไคสแควร์ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน

(Good Fitness Index: GFI) ดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Good Fitness Index: AGFI และ ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ⁽¹⁴⁾ (Root Mean Square Residual: RMR)

ผลการศึกษา

เพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน อายุต่ำสุด 15 ปี อายุสูงสุด 24 ปี อายุเฉลี่ย 18 ปี ส่วนใหญ่ การศึกษาระดับ ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย รายได้ (ผู้ปกครอง ให้ต่อเดือน) เฉลี่ยเดือนละ 3,667 บาท อยู่ในช่วงต่ำสุด 1,200 บาทต่อเดือน ถึงสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน และรายได้ครอบครัวพบว่า อยู่ในช่วงต่ำสุด 5,000 บาทต่อเดือน ถึงสูงสุด 150,000 บาทต่อเดือน รายได้ ครอบครัวเฉลี่ย 20,975 บาทต่อเดือน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 400)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	165	41.2
หญิง	235	58.8
อายุ		
15-20 ปี	309	77.2
>20 ปี	91	22.8
อายุต่ำสุด 15 ปี มากสุด 24 ปี อายุเฉลี่ย 18 ปี		
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	23	5.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	153	38.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	205	51.2
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า/ปวส.	19	4.8
รายได้ต่อเดือน		
3,001-6,000 บาท	68	17.0
6,001-9,000 บาท	36	9.0
>9,000 บาท	14	3.5
รายได้ต่ำสุด 1,200 บาท รายได้สูงสุด 1,500 บาท รายได้เฉลี่ย 3,667 บาท		

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 400)	ร้อยละ
รายได้ครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	103	25.8
10,001-50,000 บาท	278	69.4
>50,000 บาท	19	4.8
รายได้ครอบครัวต่อเดือนต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 150,000 บาท เฉลี่ย 20,975 บาท		

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า องค์ประกอบทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมระหว่างบุคคล กับองค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.72 รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมภายในบุคคล กับองค์ประกอบด้านพฤติกรรมระหว่างบุคคล เท่ากับ 0.65 ตามลำดับ ตัวแปรทุกตัวต่างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ในระดับต่ำถึงปานกลาง ดังตารางที่ 2

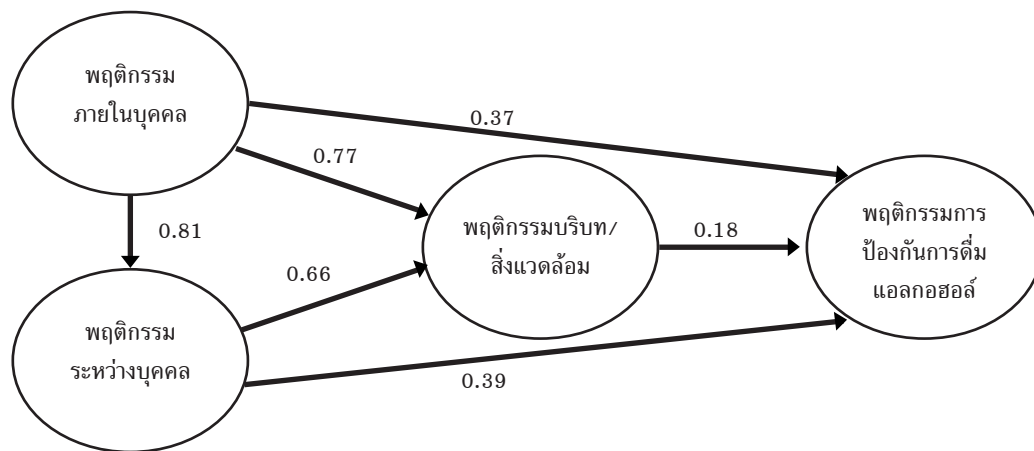
รูปแบบทางความคิดในการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่ของเยาวชนชุมชน เขตบริการสุขภาพที่ 3 โมเดลความสัมพันธ์สมการโครงสร้างพบว่า ค่าประมาณสัมประสิทธิ์อิทธิพลเชิงสาเหตุในแบบจำลอง

ที่สอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรองค์ประกอบพฤติกรรมภายในบุคคลส่งอิทธิพลทางตรงไปยังองค์ประกอบพฤติกรรมระหว่างบุคคลสูงสุด รองลงมาส่งอิทธิพลต่อองค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบพฤติกรรมการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ 0.81, 0.77, และ 0.37 ตามลำดับ ตัวแปรองค์ประกอบพฤติกรรมระหว่างบุคคลส่งอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 0.66 และองค์ประกอบพฤติกรรมการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ 0.39 ตามลำดับ และองค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม ส่งอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ 0.18 ตามลำดับ ดังภาพที่ 1

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านปัจจัย (n = 400)

ตัวแปร	พฤติกรรม ภายในบุคคล	พฤติกรรม ระหว่างบุคคล	พฤติกรรมด้านบริบท/ สิ่งแวดล้อม	พฤติกรรมการป้องกัน การดื่มแอลกอฮอล์
พฤติกรรมภายในบุคคล	1			
พฤติกรรมระหว่างบุคคล	.652**	1		
พฤติกรรมด้านบริบท/ สิ่งแวดล้อม	.532**	.716**	1	
พฤติกรรมการป้องกันการ ดื่มแอลกอฮอล์	.348**	.386**	.404**	1
mean	81.61	47.74	48.85	28.34
SD	10.27	5.97	5.95	7.15

** $p < 0.01$

chi-square = 372.576, degrees of freedom = 345, probability level = .147, RMR = 0.067, GFI = 0.943, AGFI = 0.918

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์สมการโครงสร้างรูปแบบทางความคิด
ในการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ใหม่ของเยาวชน ชุมชนเขตบริการสุขภาพที่ 3

ค่าไคสแควร์ (X^2) มีค่าเท่ากับ 372.576 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p=0.147$) แสดงว่ายอมรับสมมติฐานศูนย์ (H_0) แบบจำลองเชิงสมมติฐานมีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบพฤติกรรมภายในบุคคล พฤติกรรมระหว่างบุคคล พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อองค์ประกอบพฤติกรรมด้านการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ ไม่แตกต่างจากข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนอื่นๆ เช่น GFI, AGFI มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ล้วนบ่งชี้ให้เห็นถึงความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างแบบจำลองเชิงสมมติฐานกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรพิจารณาอิทธิพลทางตรง (direct effect: DE) อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect: IE) และอิทธิพลรวม (total effect: TE) พบว่า ตัวแปรในแบบจำลองส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยมีลักษณะอิทธิพลเชิงสาเหตุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่พบว่า พฤติกรรมภายในบุคคล พฤติกรรมระหว่างบุคคล และพฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม ร่วมกันมีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรในแบบจำลองเชิงสมมุติฐานที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว

ตัวแปรผล	ตัวแปรสาเหตุ								
	พฤติกรรมภายในบุคคล			พฤติกรรมระหว่างบุคคล			พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม (BE)		
	(BI)			(BIA)					
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
พฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ (B)	0.01	0.36	0.37	0.27**	0.12**	0.39**	0.27**	0.12**	0.39**
พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม (BE)	0.24*	0.53*	0.77*	-	0.66**	0.66**	-	0.66**	0.66**
พฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA)	0.81**	-	0.81**	-	-	-	-	-	-
R ²	พฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ (B)			พฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA)			พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม (BE)		
	0.20			0.65			0.74		

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

พฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ ได้รับอิทธิพลทางตรงจากพฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA) มากสุดเท่ากับ 0.27 ($\beta = 0.27$) รองลงมา พฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม (BE) ($\beta = 0.18$) รองลงมา พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม (BE) ($\beta = 0.18$) เมื่อพิจารณาตัวแปรพฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม (BE) พบว่า ตัวแปรพฤติกรรมภายในบุคคล (BI) เท่ากับ 0.24 ($\beta = 0.24$) และตัวแปรพฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA) พบว่า พฤติกรรมภายในบุคคล (BI) เท่ากับ 0.81 ($\beta = 0.81$) อิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรแฝงต่างๆ ที่ส่งผ่านพฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ตัวแปรแฝง พฤติกรรมภายในบุคคล (BI) ที่ส่งผ่านตัวแปรแฝง พฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA) ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดเท่ากับ 0.81 และ 0.39 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตัวแปรอื่นในแบบจำลองสมการโครงสร้างพบว่า อิทธิพลของตัวแปรทุกตัวสามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ได้ ร้อยละ 20 ($R^2 = 0.20$) โดยพบว่า ตัวแปรพฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม (BE) อธิบายความผันแปรจากตัวแปร

แฝงพฤติกรรมส่วนบุคคล (BI) และพฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA) ได้ร้อยละ 74 ($R^2 = 0.74$) และตัวแปรพฤติกรรมระหว่างบุคคล (BIA) สามารถอธิบายความผันแปรจากอิทธิพลของตัวแปรพฤติกรรมส่วนบุคคล (BI) ได้ร้อยละ 65 ($R^2 = 0.65$) ตามลำดับ

วิจารณ์และสรุป

รูปแบบทางความคิดในการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่ของเยาวชนชุมชน เขตบริการสุขภาพที่ 3 พบว่า ตัวแปรเหตุ ได้แก่ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมภายในบุคคล ส่งผลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านพฤติกรรมระหว่างบุคคล พฤติกรรมด้านบริบท/สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมไม่ดื่มแอลกอฮอล์ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมระหว่างบุคคล ส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการไม่ดื่มแอลกอฮอล์ องค์ประกอบพฤติกรรมด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการไม่ดื่มแอลกอฮอล์ โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างนี้มีความหมาย เป็นชุดปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมกันเป็นองค์ประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบของสังคม⁽¹⁵⁻¹⁶⁾ ทั้งนี้จะพบว่า องค์ประกอบ

ภายในบุคคลมีอิทธิพลเชิงสาเหตุสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ได้แก่ การรับรู้โทษของแอลกอฮอล์ ทักษะการตีความ แอลกอฮอล์ ความเชื่อมั่นว่า ตนเองสามารถควบคุม ความรู้สึกของตนเองจะป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้⁽¹⁷⁾ เช่นเดียวกับองค์ประกอบด้าน พฤติกรรมระหว่างบุคคล พฤติกรรมด้านบริบท/ สิ่งแวดล้อม ที่พบว่า มีผลต่อการป้องกันการดื่ม ได้แก่ การสื่อสารที่ถูกต้องของผู้ปกครองสามารถป้องกันการ ดื่มในเยาวชน ครอบครัว การควบคุมของผู้ปกครอง กลุ่มเพื่อน มีส่วนสำคัญสำหรับการไม่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์⁽¹⁸⁻²¹⁾ ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปสู่ ข้อเสนอแนะที่จะแก้ปัญหาในเขตสุขภาพที่ 3 ได้อย่าง ครบถ้วน เชื่อมโยงถึงเหตุและผล โดยเฉพาะครอบครัว กลุ่มเพื่อน ความสามารถในการควบคุมตนเอง ความ สามารถในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Global status report on alcohol and health 2018. Geneva: World Health Organization; 2018.
2. World Health Organization. World Health Statistics. Geneva: World Health Organization; 2011.
3. World Health Organization. Global status report on alcohol 2004. Geneva: World Health Organization; 2004.
4. World Health Organization. Global status report on alcohol and health 2014. Geneva: World Health Organization; 2014.
5. Thammarangsri T. The situation of alcohol consumption and the impact in Thailand Years 2013. Bangkok: Graphico Systems; 2013. (in Thai)
6. Chaiyasong S, Phakdeesethakul K, Thammangrasi T. Provincial alcohol report 2011. Nonthaburi: Center for Alcohol Studies; 2013. (in Thai)
7. Department of Diseases Control. Compulsory indicators related to official duty for staff under the Department of Disease Control fiscal year 2016 [Internet]. 2016 [cited 2016 Jan 6]. Available from: <http://www.opdcddc.org/th/public-service-agreement/institution/list.php?year=2016> (in Thai)
8. International Health Policy Program, Ministry of Public Health. Thailand's disease burden at individual health zone and regional levels, 2011. Nonthaburi: International Health Policy Program; 2015. (in Thai)
9. Sornpaisarn Pundit, et.al. Thailand's 2006 annual report on alcohol abuse situations. Nonthaburi: Center for Alcohol Studies, 2010 . (in Thai)
10. National Statistical Office. Smoking and drinking habits of Thai populations, 2014, National Statistical Office of Thailand. Bangkok: National Statistical Office; 2014. (in Thai)
11. Cohen. J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. New York: Lawrence Erlbaum Associates; 1988.
12. Hair JF, Black WC, Babin BJ, Anderson RE. Multivariate data analysis. 7th ed. New Jersey: Prentice Hall, Pearson Higher Education; 2010.
13. Kerlinger FN. Foundations of behavioral research. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston; 1973.

14. Bollen KA. Structural equations with latent variables. New York: John Wiley & Sons; 1989.
15. Good CV, Winifred R. Model. Dictionary of education. New York: McGraw-Hill; 1973.
16. Glan K, Babara K, Viswanath RK. Health and behavior: the interplay of biological behavioral and societal influences. Washington, D.C.: National Academy Press; 2008.
17. Koning IM, Maric M, MacKinnon D, Vollebergh WA. Effects of a combined parent-student alcohol prevention program on intermediate factors and adolescents' drinking behavior: a sequential mediation model. J Consult Clin Psychol 2015; 83:719-27.
18. Boyle JR, Boekeloo BO. The association between parent communication and college freshmen's alcohol use. J Drug Educ 2009; 39:113-31.
19. Kumpfer KL. Family-based interventions for the prevention of substance abuse and other impulse control disorders in girls. ISRN Addict 2014; 2014:1-23.
20. Brutovská M, Orosova O, Kalina O, Šebeňa R. Descriptive normative beliefs and the self-regulation in alcohol use among Slovak university students. J Public Health 2015; 37:618-24.
21. Schuckit MA, Smith TL, Kalmijn J, Trim RS, Cesario E, Saunders G, et al. Comparison across two generations of prospective models of how the low level of response to alcohol affects alcohol outcomes. J Stud Alcohol Drugs 2012; 73:195-204.